

допомоги базується на необхідності розвитку і пошуку нових засобів лікування і профілактики захворювань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Біомедичні права людини: досвід країн Європи: монографія / Сергій Петрович Козодаєв, Мирослава Володимирівна Громовчук ; ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т» (Україна), Ін-т професійного розвитку (Словаччина), Асоціація між-народного освітнього та наукового співробітництва (Україна); уклад. Дмитро Миколайович Белов. — Ін-т професійного розвитку, РІК-У, 2021.

Мисник Денис Олексійович
Науковий керівник – ст. викл. Півненко Л.В.
Державний біотехнологічний університет

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА НА ЖИТТЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

24 лютого 2022 року війна увірвалася в життя українців, одночасно змінивши пріоритети, плани, цілі та саме буття. Повномасштабна неспровокована воєнна агресія російської федерації проти України викликала безпрецедентну ситуацію щодо кількості воєнних злочинів та злочинів проти людяності, які порушують великий спектр прав і свобод людини та громадянина, що закріплені у Конституції України та міжнародних договорах. Серед масових порушень прав людини, найнезахищенішим виявилось право на життя.

У науковій доктрині право людини на життя розглядається як основоположне (фундаментальне), невід’ємне право кожної фізичної особи (громадянина, іноземця, особи без громадянства, біженця та інших), яке належить до громадянських (особистих) прав у системі прав і свобод людини й громадянина.[1, с. 49]

Право на життя — закріплене нормами багатьох міжнародно-правових документів про права людини як на універсальному, так і регіональному рівнях. Всі каталоги прав людини, що наведені в базових міжнародно-правових актах, починаються з права на життя, яке, безперечно, є найбільш очевидним та загальним правом людини.

Стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. проголошує, що право кожного на життя охороняється законом. [2]. Право на життя закріплене і статтею 3 Загальної декларації прав людини: “Кожна людина має право на життя, на свободу і на особисту недоторканність”. [3] Ширше поняття права на життя визначене у Міжнародному пакті про громадянські та політичні права 1966 р. У статті 6 вказано, що право на життя є невід’ємним правом кожної людини. Це право охороняється законом. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. [4]

У Конституції України вперше в історії української держави на законодавчому рівні була закріплена норма, яка проголосила право кожної людини на життя. Відповідно до статті 27 Конституції України: “Кожна людина має невід’ємне право на життя. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Обов’язок держави – захищати життя людини. Кожен має право захищати своє життя і здоров’я, життя і здоров’я інших людей від протиправних посягань”.

Право людини на життя сьогодні є найвищою цінністю, на його підставі ґрунтуються інститут основних прав і свобод, інститут безпеки, інститут соціального забезпечення, тому право на життя потрібно розглядати як юридичну підставу, що визначає принципи взаємовідносин людини та держави.

На захист цього права спрямовані зусилля численних міжнародних міжурядових і неурядових організацій. Така значна увага обумовлена тим, що велика кількість держав визнає право людини на життя абсолютною цінністю світової цивілізації, оскільки всі інші права втрачають смисл і значення у випадку загибелі людини.

На превеликий жаль, в умовах сьогодення агресор нехтує усіма нормами як національного так і міжнародного права. Попри зусилля усієї міжнародної спільноти забезпечити мир в Україні війна продовжується, а велика кількість смертей в Україні, це не просто жорстокість, – а звірство. Ця війна поза правилами.

Міжнародні організації, які створені для забезпечення, утвердження та захисту прав людини, виявились безпорадними та мають проблеми з застосуванням тих механізмів забезпечення миру в світі, які вони мають у своєму арсеналі. Зокрема, Організація Об’єднаних Націй, яку створили держави-переможці у Другій світовій війні, щоб забезпечити дотримання певних правил гри на міжнародній арені й запобігати війнам, геноцидам та порушенням прав і свобод людини не спроможна реагувати на виклики сучасності.

Коли відбувалася евакуація з Маріуполя, ані ООН, ані Міжнародний Червоний Хрест, не захотіли брати на себе відповідальність, хоча у них є імунітет захисту. Волонтери, Червоний Хрест, ДСНС своїми силами, ризикуючи власним життям, вивозили звідти дітей, жінок та літніх людей.

Загально зрозуміло, що сьогодні для України надзвичайно важлива співпраця, підтримка та посередництво міжнародних організацій у врегулюванні воєнного конфлікту. Органи державної влади повинні впроваджувати дієві механізми співпраці із міжнародними організаціями задля здійснення ефективного розслідування випадків порушення права на життя та притягнення винних до кримінальної відповідальності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Джуська А. В., Палюх А. Я., Конституційне право людини на життя в Україні: сучасний підхід// Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. - 2019. № 4 (113). – С. 48-55.

2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. Ратифікована Законом України № 475/97-ВР від 17.07.1997 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Загальна декларація прав людини: прийнята і проголош. Резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948 р. База даних “Законодавство України”. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
4. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16.12.1966 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.

Мудревська Олександра Андріївна
Науковий керівник – доктор філос. наук, доц. Пилипенко С.Г.
Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В РЕАЛІЯХ ВІЙНИ

Захист прав людини в умовах війни – це важлива, та складна задача. Ключовим моментів у війні є її жорстокість, що являє собою використання зброї масового ураження. Ідеться про антропологічну кризу сучасності, яка пов’язана з розв’язанням війни рф проти України.

Війна в Україні набуває все більш руйнівного характеру. Страждає мирне населення, бо застосування зброї використовується варварським методом, з порушенням усіх прав людини. В умовах війни дуже гостро постає головне право людини – право на життя. «Серед масових порушень прав людини, найнезахищенішим виявилось ПРАВО НА ЖИТТЯ» [1].

Таким чином, захист основних прав і свобод стає важливою проблемою. Зокрема, відбувається евакуація населення, порушення права на життя та основні соціально-економічні права. Крім того, війна призводить до переміщення населення, що порушує право на свободу переміщень. Війна також ставить під загрозу право на освіту, оскільки багато шкіл і установ освіти можуть бути пошкоджені або закриті. Важливо зазначити, що війна часто супроводжується погіршенням гуманітарної ситуації, що загрожує праву на здоров’я та нормальні умови життя.

Війна призводить до серйозних викликів для освітньої системи та доступу до навчання для дітей та молоді. У результаті воєнної агресії було пошкоджено або зруйновано багато шкіл. Діти, зіткнулися із труднощами у збереженні стабільності в навчальному процесі. Перерви у навчанні, психологічний стрес та втрата звичного оточення впливають на якість освіти та загрожують праву на розвиток кожного індивіда. У цих умовах важливо стає роль міжнародних гуманітарних організацій та урядових ініціатив у забезпеченні доступу до освіти. Гуманітарна допомога повинна включати відновлення освітньої інфраструктури, надання психосоціальної підтримки для учнів та вчителів, а також розробку адаптованих освітніх програм для зміщених осіб. Право на освіту в умовах війни повинно залишатися пріоритетом, і міжнародне